

Za Rabim Löwem do města vinařů

Poslechni si alchymistický příběh o nezbedném golemovi a vyprav se do města obklopeného vinicemi, kde působil i Rabi Löw.

Pátrání po stopách Rabiho Löwa začni rovnou u zdejší synagogy. Ta se nachází pod schodištěm vedoucím do zámeckého areálu. Je jedinou dochovanou z původních dvanácti synagog v tomto městě. Připadá ti, že jich tu bylo hodně? Tohle město totiž bývalo nejen náboženským, ale také kulturním centrem Židů z celé Moravy.

7.

Podívej se pozorně na hlavní dveře synagogy, tedy ty pod velkým nápisem, který pro tebe nejspíš bude nesrozumitelný, protože je v hebrejštině. Dveře zdobí kosočtvercový vzor.

Kolik celých neporušených kosočtverců najdeš na hlavních dveřích zdejší synagogy? (Nepočítej ty, které jsou rozpůlené otevřením!)

p) 6 r) 10 s) 20

8.

A teď už se vydej vzhůru k zámku. U jeho zdi určitě nepřehlédneš kašnu s koněm. Koukni se ale o kousek níž. Na samotné nádobě kašny uvidíš reliéf s erbem. Mohlo by se ti zdát, že na něm jsou nějaké šavle nebo jiné zbraně, ve skutečnosti jde o vinařské nože.

Kolik je vinařských nožů na kašně?

d) 4 e) 3 f) 2

9.

Teď obejdi zámek zahradou až k její reprezentativní vstupní bráně. Tu nahoře zdobí erb, který už dobře znáš. Po jeho stranách uvidíš dvě vázy a kousek od nich sedí sochy zvířat.

Která zvířata hlídají vstupní bránu do zahrady zdejšího zámku?

n) psi o) jeleni p) lvi

ZAJÍMAVOSTI:

Synagoga je židovská modlitebna sloužící pro bohoslužby, setkávání a studování náboženských textů. Největší synagoga na světě stojí v Jeruzalémě. Z českých je největší Velká synagoga v Plzni a nejstarší Staronová synagoga v Praze.

Pěstování vína na Moravě má dlouhou tradici. Jako první ho sem přivezly římské legie ve 3. století. Nejstarší z vinic na místech, kde je najdeme dodnes, mají počátky ve 12. století. Své vinice si kolem klášterů budovala církev a později i významné šlechtické rody, například Lichtenštejnové. Moravské vinaře taky hodně podporoval král Karel IV.

Rod Ditrichštejnů získal zdejší panství spolu se zámkem v rudolfínské době. Jeho příslušníci tu sídlili až do roku 1945. Starý hrad přebudovali na honosné renesanční sídlo a ve městě a okolí postavili mnoho dalších budov. Třeba kostel s křížovou cestou na Svatém kopečku, který od brány vidíš na protějším kopci.

TIPY, KAM SE MŮŽEŠ JEŠTĚ PODÍVAT

*Pokud si chceš udělat krátký výlet, vystoupej na Svatý kopeček. Tam nechal František z Ditrichštejna po velké morové epidemii v roce 1622 postavit poutní kapli sv. Šebestiána se zvonící a Božím hrobem. Na vrcholku kopce roste mnoho vzácných rostlin a je odtud krásný výhled na město. Vede sem křížová cesta.

*Jestli bys spíš než do kopce raději vyrazil na výlet pod zem, vydej se do lomu Turolď. Tam se můžeš podívat do jeskyně s jezírkem, kterou prochází dlouhý labyrint chodeb a kde si budeš připadat jako na dně pravěkého moře.

Bádání ve studovně Rabiho Löwa

7.

Golem je vlastně takovým předchůdcem robota. A „robot“ je jedno z mála českých slov, které se rozšířilo do mnoha dalších jazyků včetně angličtiny.

Jak se jmenuje významný český spisovatel, autor divadelní hry, v níž se slovo robot prvně objevilo?

p) Jaroslav Hašek r) Franz Kafka s) Karel Čapek

8. Rabi Löw pořádně kouzlil s vínem.

Zkus to taky! Popros rodiče o trochu červeného vína (méně než půl deci) a čtyři tabletky aktivního uhlí. Ty běžně najdeš v domácí lékárnice. Uhlí rozdrť na prášek, důkladně ho promíchej s vínem a nech chvilku stát. Teď budeš potřebovat trychtýř, který pečlivě vyložíš kávovým filtrem, pijákem nebo čtyřvrstevným papírovým ubrouskem.

Jak bude přefiltrovaná kapalina roztoku červeného vína a aktivního uhlí vypadat?

d) bude černá e) bude červená f) bude bezbarvá

9. Poslechni si pozorně alchymistický příběh o nezbedném golemovi.

Kam se první golem Rabiho Löwa nakonec propadl?

n) do studny o) do mikulovského podzemí p) do jeskyně na Turoldu

ZAJÍMAVOSTI:

Robot je vlastně stroj, který je schopný samostatně pracovat. Roboti mohou vypadat různě, od jednoduchých účelných strojů až po mechanické nápodoby lidského či zvířecího těla. Roboti se dnes využívají třeba v průmyslu, zemědělství, stavebnictví nebo lékařství.

Výroba vína je dlouhý proces. Nejprve je třeba z keříků vinné révy očesat hrozny. Z těch pak vinaři vylisují mošt. Když tuto hroznovou šťávu vyčistí, přidají do ní kvasinky, které zahájí přeměnu šťávy na víno. Při kvašení se cukry, které vinné bobule přirozeně obsahují, mění chemickou reakcí na alkohol a oxid uhličitý. Pak už je čas uložit víno do sudů a čekat, než dozraje.

Historická podzemí má mnoho českých měst. Tyto chodby sloužily nejen jako úkryt před nepřítelem v době obléhání, ale taky jako chladná sklepení určená k uchování potravin, vlastně taková velká lednička. Největší podzemní prostory v Česku mají ve Znojmě. Navštívit můžeš taky chodby ve Slavonicích, Brně, Jihlavě, Táboře, Mělníku, Litoměřicích či Plzni.